

מסורת הש"ס

(א) [ע"י תוספות תשובות
ע"א, ד"ה ר' יוסף].
(ב) [פס"י, ג] ג"א ואין
מסקיין לעיל היכא דליכא
עיני נפש כחנני אין תימר
לה, (ד) ש"ך לע"ב.

הגהות הב"ח

[illegible]

פירוש הרא"ש

[illegible]

דספר לא איבא קעני נפש
בתנאי קעני נפש בין דב
נפש: אלא דאפיה האתא
בתנאים המטע דאמרה
המטע בקשטו כיון דמטע
דחא נפרק המדרי מוכח
קאמר דנכונה שלא ארזק
אין זו עניו נפש כי היס
והרב ר' אליעזר מיישנ גיט

רע"י

(ב) אלא דאמרה קונס הנאח רחיה עלי אס ארחץ. פעס אחת שאסרו לה לעולם כל הנאח רחיה כגון כחול ופירכוס וסיכה שכן נרבי רחיה ואף רחיה עממה: ואכתי מויר דמיני טעבדי כו'. דקסברי נכנן דרחיה היינו עניי נפש: ור"י סבר. אפשר בלא רחיה ולניול דרחיה לא חייטיו ואכתי אכתי אכתי. דאין גלו דמי נפש: אי סבר. הוציל דאוקמת (ג) נדרה דרחיה לרבי יוסי דלא חיש לניול דרחיה דליכא עניי נפש: ליסני הכי ר' יוסי אומר טעמי אן אס עניי נפש. דהא כל הנדר הוא אינו אלא עני נפשי (ו) נחמתי שעינרת עובדת על הנדר דהא אפשר בשום ענין להיות בו עני נפש (הוציל) דניול הוא לא ולא היה עניי נפש לר' יוסי ואמאי קנסיה לה בלשון עניי נפש דקאמר אלו נדרי עניי נפש ממלל דר' יוסי סבר איכא

עניי נפש זהאי נדרה במקמא: **א**לה. לעולם לרבי יוסי רחמיה נמי
היה עניי נפש וממתיקין דהכא וי' זהאי עסקינן כגון דלמרה אס
ארצח עיוס דהייט טעמא דרבי יוסי דלמח רחן אזי נדר עניי נפש
דלפטר דלה אחיז לירי עניי נפש דלמח רחן היום ולגא מיתקבל
הנחת רחמיה. עלה ויכא אלגא מיוול דיומא דמכאן ואיך רחמא כל
אימת דבעיא. והשאל לויכא למיפטר לר' יוסי ליתמי נפשו וז' דקאמר
לר' יוסי מיוול רחמא לזמן מרובה הוה נדרי עניי נפש וזהאי קמי
בגלון הנדר והייט טעמא דלה פריך הכא דכפרמינן לעיל לר' יוסי
דלמח רחמא היום ומיתקבל הנחת רחמיה. עלה דר' יוסי חייס
לניוול מרובה טעמא דהכא לא אמרה אלגא אס ארצח קסמ ואיכא
למיטש דלמח רחמא דלמח רחמא דלמח רחמא היום ומו לא יכא למיתש
דלמח רחמא בנאותו היום. והוא הדרי דלפטר לאוקמה נמי דלמרה
הכי במירוח וז' קום פירות עולם עלי אס ארצח היום אלגא טעמא
דשקבא להאיא ויאיירי בהנחת רחמיה מוקים וז' נמי בהנחת רחמיה:
שמי

מיפרא אע"פ שלא חל הגדר ואמאי הא החסא אכתי נית לה לא אכר עניו
בדידה קאי להנצל מעניו נפש דלתתא מרגר לה צעלה אכל היכא דתתא
נפש בדידה קאי: אי הכי לוינסי הכי ר' יוסי אומר תנאי זה אין בו מ
שמעמ דמאוס אפי' הגדר עני נפש לא יפא אלא בדרה מידי דלית
עולם אפי' ובלתאמרינן בדרס סוגיין לנה לה הפרה לא מרקיז ולא תנאי
היום. דלתתא קמא ניוול דחד יומא שמיא ניוול ומש"ה יפר דהייז מעביד
יפר דמאי מוקמא נפשה חד יומא בדרתיה ופו לא מתקשר בה. וליכא ל
עני נפש משום דאי הוה עמי הכי הוה שמעמ עניו נפש הוא דלא הוי
בהדיא וניוול דחד יומא לר' יוסי אפילו מדמריס צניטי לבניה לא הוי
כאלא אפילו דחד יומא אכל ניוול מילש מרדי ביה דהוי עני נפש
יש בו ודכמקשינן בדרס שמעמין. מירוי הרב ר' אליעזר דליתא דר' יוסי
לא שמיא ניוול ולא חס תנא לאשמועי' בהדיא מידי אלא גדולה מוז
נפש כלל. וגיפירוס של הרב ר' יונה ז"ל אחי ליה שפיר טפי דכניוול
לעולם אפילו דאין אלו דברים עני נפש מיהו דמריס צניטי וליכא הויין.
יומא שמיא דברים צניטי לבניה נמי לא הוי אלא דר' יונה לבניה קמין
דר' יוסי אדר' יוסי מדקאמר ונ"פ דכביסמס קודמת אלמא דס"ל דר'

[illegible]

ואלו נדרים פרק אחד עשר נדרים

רמ"ן

ואלא דאמרה הנאם רחיה עלי לעולם אס ארעק. וכוון דקאמרה הכי רחיה ראשונה שריא לה אכל מההיה רחיה ואיך מחסרה ברחיה לעולם: לא פרעק אים לה ניוול. דק"ל השתא דברחיה איכא עניו נפש. ובי תימא אי הכי אחאי נקט חנא דחליא דגדה נאמר לימאי קוים רחיה עלי איכא לעולם ברחיה אשמעינן לתנא קמא דאע"ג דרחיה קמיימא שריא לה אפילו הכי יפר מהשטא: ורבי יוסי סבר אפשר דלא רחא ולניוול לא חיישינן. דק"ל רבי יוסי דברחיה לעולם ליכא עניי נפש. ויסקה דרבי ר' יונה דמשמע ודאי דסוגיין אחאי דלא כרבי נתן דק"ל דאין בעל מפר אלא איך חל מדרש אלא כרבנן דפליגי בשילהי פירקין? אנטולא איז מן היידישע און משמעו דרבי נתן אמר לה יפר ותבא יפר דאי כר' נתן הסת נמי ימא היכי שנית

חביד חשמש מתקרב הנחת השמים עלה לא חשמש הו להו דברס
שביט לבינה כדלמירק הכא אלל ודאי קוויגן דהכא דלל כר' וכן
ויכון שכן מאי קמקסא בריש קוויגן למה לה הפרה לא תרחוק וכן
ליקטרו פירות עולם עולם דהא לרנן מפר אע"פ שלל חל הנדר
ו"ל דאין הכי נמי דתנא דמתניתין ברכנ ק"ל אלל מיהו כי אמרי
בגנ דמפר אע"פ שלל חל הנדר ה"מ היכא שאי אפשר לה להנצל
אפי' כי מדבריה דתנאה מעניו נפש ואל מדבריש שביט דברס בגון
ועולה איז מן הידידים אס משמשו שאינה יכולה ליעלל מדבריש
שביט לבינה אי נמי בגון שמתלה תמלח דבכר שזאי עשויה לעבור
עליי בגון שאי נהיית קל אס עושה איז על פי אבא א"ל ע"פ אבין [ולקמן פט].
דטריחא לה מילתא להויה שלל נשמות על פיהם אבל היכא שמתלה
דברה דבכר שאינו לא מעניו נפש ואלל מדבריש שביט ובינה ואל
דבר שאפשר לה לעמוד בו כדפשי דקס"ד בריש קוויגן דליח עניו
כר' שאי גוואל אפי' לרנן לא יפר. ואי קשיא דמחל לקמן [פט]. אשת
איז שאלמה הריני נזירה לכשתאמרנן ר"ע אומר יפר משוס דק"ל דבעל
פס וליח דה נמי משוס דברס שביט לבינה ואל קושיא הויה דהסח אלו
אז דברה דבכר. פס מאי דקס"ד בריש קוויגן דרתיח לית דה עניו
פס ונפש. פי' הדר כי ויהי דהמא דמחל אין אלו דרי עניו נפש
עניו נפש יפר. ולימא דכיון דבתנאה ליכא עניו נפש אפי' דברה בפירות
דרו פירות עולם עלה: אלל דאמרה תנאס רתיחא עלי לעולם אס ארית
דכתיבנא לעיל: ור' יוסי סבר ניוול דחד יומא לא שמיח ניוול. הלכן כי
קושיא הדר כדמקשינן לעיל אי לימא ר' יוסי אומר תנאז ואל כי
אלל דברה שביט לבינה הויה דהאי ליכא ר' שמע דכדמחא לקמן [פא].
כך פי' הד"ר יונה ו"ל. וכת' אבתי קשיא דכיון דר' יוסי לא פליג
ימי א"ר יוסי אין אלו דרי עניו נפש דהא בעיקר הנדר עניו נפש
אחרתיחא לעולם אס פליג והכי קאמרין ר' יוסי סבר ניוול דחד יומא
קאמר שאלן אלו דרי עניו נפש כלומר דרתיחא גופה לית דה עניו
קאמר יומא פליג דאפילו משוס דברס שביט לבינה לית ביה וברתיחא
ונכללא משמע דכיון דאפילו דרתיחא לעולם ליכא עניו נפש ממילא דחד
יומי מוכחא דלר' יוסי אפילו דרתיחא לעולם נמי ליכא עניו דמקשינן
ר' יוסי דמתניתין אכולה רתיחא פליג דליכא עניו דאי לא מאי קושיא:

[illegible]

פ.

ה' א ב מ"י פ"ב מהלכו
נדרים הל' (ד) ה סמו
לאוין רמב טוש"ע י"ד
סימן רל"ד סעיף נט:

תוספות

[illegible]